

LAKIALOITE 128/2000 vp

Laki kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Hallitus on esittänyt, että kotitaloustyön kokeilulakia muutetaan niin, että vain ns. verotukimalli jää voimaan ja se laajenisi koko maahan. Tämä sinänsä hyvä esitys tarvitsisi kuitenkin rinnalleen edelleen myös yritystukimallin alla esitettävin perustein.

Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä annettua lakia siten, että Itä-Suomen läänissä ja

Länsi-Suomen läänissä sovellettavan kotitaloustyön väliaikainen tukijärjestelmä vakinaistettaisiin ns. yritystukimallin osalta ja se laajennettaisiin koko maahan. Samalla esitetään markkamääräisen rajan nostamista 5 000 markasta 10 000 markkaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 2001.

PERUSTELUT

Työllistämismahdollisuuksien parantaminen tuli kotitalouksille mahdolliseksi 1 päivänä lokakuuta 1997.

Kotitaloustyön tukimalli on mahdollistanut monelle vähävaraiselle vanhukselle ja vammaiselle avun saannin, jotta he selviytyisivät kotona arjestaan. Kokeilusta on ollut myönteisenä havaintona, että useat ikääntyneet naiset ovat voineet työllistyä ja luoda itsellensä työmahdollisuuksia.

Suunnitelmissa oleva yritystukimallin muuttaminen verovähennysmalliksi tuottaa kohtuutomia vaikeuksia monien vähävaraisten ihmisten kohdalla. Tuki tulee usein jälkikäteen.

Itä-Suomesta tulleen viestin mukaan asiakas-kunta koostuu 90-prosenttisesti vanhuksista ja

vammaisista. Heille arkipäivän asioiden hoito tuottaa suuria vaikeuksia ja pienet eläkkeet eivät tahdo riittää näinkään kaiken sen avun käyttöön, mitä he tarvitsevat.

Jos yritystukimalli muutetaan verovähennysmalliksi, saattaa verovähennysmalli toteutessaan vähentää palveluiden käyttöä asiakkaiden taloudellisten syiden vuoksi sekä mallin monimutkaisuuden vuoksi. Uhkana on pimeän työvoiman käyttö eli palaaminen vanhaan malliin. Toisena uhkana on pohjan putoaminen näiden ikääntyneiden henkilöiden selviytymisyrittämisestä ja mahdollisesti heillä on edessään työttömyys, joka on yhteiskunnalle todistetusti kalliimpikin vaihtoehto.

Erään selvityksen mukaan työtön maksaa yhteiskunnalle 8 000 mk/kk. Tuen avulla työllistetty maksaa vastaavasti 5 700 mk/kk. Kalleudella mallin muuttamista ei voida perustella. Tuen suuruutta tulisi tarkistaa siten, että sitä voisi yksi perhekunta saada yhteensä maksimissaan 10 000 mk/kk.

Samalla on kannatettavaa veromallin laajentaminen. Tuista vain yhtä kerrallaan voisi käyttää.

Itsensä työllistäneet tuovat kuntatasolla tärkeän ja arvokkaan panoksen puutteellisesti hoidetun vanhusryhmän hoidossa.

On perusteltua ulottaa kotitaloustyön tuki koko maata koskevaksi. Järjestelmän vakinaistaminen käytännöksi on tulevia vuosia ajatellen erittäin merkittävää ottaen huomioon kuntien rajalliset resurssit. Ennusteen mukaan vanhusväestön määrä suurten ikäluokkien myötä pikemminkin kasvaa kuin vähentyy.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä 29 päivänä elokuuta 1997 annetun lain (839/1997) nimike, 1 §:n 3 momentti, 5 § ja 13 §, sellaisena kuin niistä on 13 § osaksi laissa 1132/1999, seuraavasti:

Laki

kotitaloustyön tukijärjestelmästä

1 §

Soveltaisala

Tämän lain säännöksiä sovelletaan kotitalouteen, johon kuuluvien henkilöiden vakituinen asunto sijaitsee Suomessa.

5 §

Tuen määrä

Tuen suuruus on 40 prosenttia työstä maksetun palkkion määrästä, kuitenkin enintään

33 markkaa tunnilta. Tukea voidaan myöntää kotitaloutta kohti enintään 300 tunnilta kalenterivuodessa.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2001.

Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 2000

Jouko Jääskeläinen /skl
Toimi Kankaanniemi /skl
Ismo Seivästö /skl
Leena Rauhala /skl
Marja-Leena Kemppainen /skl

Leea Hiltunen /skl
Sakari Smeds /skl
Päivi Räsänen /skl
Bjarne Kallis /skl
Kari Kärkkäinen /skl

